

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **Krajský prokurátor v Prešove**, Masarykova č. 16, Prešov, proti odporkyňi: **O., X.**, zast.: *JUDr. J.*, advokátom v P., o návrhu na zrušenie uznesenia Obecného zastupiteľstva v M., 24.1.2007, vo veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1S/67/2009, o **námietke zaujatosti** vznesenej odporkyňou, takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa Krajského súdu v Prešove Mgr. M. Ž. **nie je vylúčená** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod spisovou značkou 1S/67/2009.

O d ô v o d n e n i e :

V predmetnej právnej veci vedenej na Krajskom súde v Prešove vzniesla odporkyňa podaním zo dňa 25.05.2010 (č. 1. 32), doručeným krajskému súde dňa 26.5.2010, námietku zaujatosti voči sudkyňi Mgr. M. Ž., ktorá má uvedenú vec prejednať a rozhodnúť. Námietku iba vo všeobecnej rovine odôvodnila tým, že táto sudkyňa bola vo veci tých istých účastníkov v konaní na krajskom súde vedenom pod sp. zn. 1S 68/2009 uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Ndz 1/2010 zo dňa 10.03.2010 vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci.

Námietku zaujatosti, o ktorej Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol uznesením sp. zn. 8Ndz/1/2010, odporkyňa odôvodnila skutočnosťou, že namietaná sudkyňa dňa 09.10.2009 po pojednávaní vo veci sp.zn. 1S/36/2008 označila v pojednávacej miestnosti pred prítomnou verejnosťou a novinármi L. T. ostentatívne za „feudála“ a na adresu právneho zástupcu JUDr. G. bezdôvodne vykrikla, že „neklesne na jeho úroveň“. Toto správanie, ktoré

odporkyňa vyhodnotila ako neslušné a urážlivé, vytvára podľa jej mienky dojem zaujatosti sudkyne Mgr. Ž.

Namietaná sudkyňa vo vyjadrení z 13. júla 2010 (č. l. 37) k námietke zaujatosti uviedla, že v predmetnej veci je bez pomeru k veci, účastníkom konania a právnomu zástupcovi odporkyne. Ďalej odkázala na to, že priebeh konania vo veci 1 S 36/2009 je zrejmý zo zápisnice zo dňa 09. októbra 2009.

Vzhľadom na stručnosť dôvodov zaujatosti sudkyne uvedených odporkyňou si Najvyšší súd Slovenskej republiky zaobstaral krátkou cestou potrebné podklady na rozhodovanie vo veci, a to zápisnicu pojednávania Krajského súdu v Prešove vo veci 1S 36/2008 zo dňa 09.10.2009 a ďalej list právneho zástupcu navrhovateľa zaslaný na Krajský súd v Prešove dňa 02.12.2009 vo veci sp. zn. 1S 68/2009 označený ako Vyjadrenie sa k návrhu, námietka zaujatosti. Ďalej si konajúci Najvyšší súd Slovenskej republiky pripojil rozhodnutia tunajšieho súdu sp. zn. 5Nds 4/2010, 8Ndz 1/2010 a 9Ndz 1/2010.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd oprávnený na rozhodovanie o námietke v tomto konaní po preskúmaní obsahu vznesenej námietky zaujatosti dospel k záveru, že nie sú dané zákonné dôvody na vylúčenie namietanej sudkyne.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 14 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len na účely tohto uznesenia „O.s.p.“) sú sudcovia vylúčení z pojednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť.

Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre jeho nezaujatosť. Obsahom tohto práva je aj povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci a rozhodnúť o ňom.

V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné nestrannosť sudcu skúmať jednak na základe subjektívneho testu nestrannosti, tzn. je nutné zistiť osobné postoj zákonného sudcu k dôvodom vylúčenia a na druhej strane použitím objektívneho testu nestrannosti, tzn. posúdením, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku.

Posudzovanie objektívnej nestrannosti nie je závislé na výsledkoch subjektívneho testu zaujatosti sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností, kedy nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach účastníkov a musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o jeho nestrannosti. Objektívny prístup spočíva v posúdení, či nezávisle na osobnom správaní sudcu určité overiteľné skutočnosti neumožňujú pochybovať o jeho nestrannosti, kedy môže byť dôležité i zdanie. Ide o dôveru, ktorú musia mať súdy u strán v demokratickej spoločnosti. Rozhodujúcim kritériom pri rozhodovaní o námietke zaujatosti je to, či obava účastníka konania je objektívne oprávnená. A práve posúdenie tejto obavy je úlohou vyššieho súdu, ktorý sa musí zaoberať, či sa uvedené obavy zakladajú na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach.

V prejednávanej veci by malo byť podľa navrhovateľa dôvodom na vylúčenie sudkyne Mgr. Ž. jej správanie na záver pojednávania v inej právnej veci, keď namietaná sudkyňa po vyhlásení a odôvodnení rozsudku a poučení o opravnom prostriedku v pojednávacej miestnosti, povedala na adresu starostu obce (účastníka v tomto konaní v postavení odporcu), že „nie je feudálom, nemôže poslancov obecného zastupiteľstva obmedzovať nezákonným spôsobom vo výkone ich mandátu“.

Najvyšší súd po preskúmaní textu predmetnej zápisnice z pojednávania zistil, že *„Predsedníčka senátu súčasne konštatovala, že starosta obce nie je feudálom, nemôže poslancov obecného zastupiteľstva obmedzovať nezákonným spôsobmi vo výkone ich mandátu. Následne na to reagoval právny zástupca odporcu JUDr. G. drzým a arogantným spôsobom, že je to iba názor súdu. Bol slušným spôsobom upozornený na to, aby sa v pojednávacej miestnosti správal primerane, eticky a že predsedníčka senátu sa nezníži na jeho úroveň, aby ho okrikovala arogantným spôsobom. Následne boli účastníci vyzvaní, aby opustili pojednávaciu miestnosť.“* Iné dôkazy Najvyšší súd nemal k dispozícii.

Toto vyjadrenie namietanej sudkyne je tesne späté s postupom sudcu v konaní o prejednávanej veci. Hore uvedené ust. § 14 ods. 3 O.s.p. výslovne vylučuje, aby dôvodom na vylúčenie sudcu z pojednávania a rozhodovania veci boli okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci. S účinnosťou od 15. 10.2008 sa rozšírilo negatívne vymedzenie okolností, na ktoré súd neprihliada pri rozhodovaní o vylúčení sudcu tak, že ako dôvod pochybnosti o sudcovej nezaujatosti bol vylúčený dôvod spájaný s jeho rozhodovaním v iných veciach.

Navyše, právny zástupca odporkyne vyhodnotil slovné spojenie *„starosta obce nie je feudálom“* ako nechutne ostentatívny spôsob označenia, účinok ktorého bol umocnený tou skutočnosťou, že toto sa udialo v pojednávacej miestnosti krajského súdu pred verejnosťou a novinármi, tzn. že pochopil tieto slová ako neslušné hodnotenie svojej osoby a výrazovo „ostré“. Avšak toto hodnotenie je vytrhnuté z kontextu celej vety sudkyne zaznamenatej v zápisnici, lebo evidentne nešlo o hodnotiaci úsudok v spojitosti s osobou odporcu sudcom v príslušnom konaní, ale o bežné hodnotenie situácie, ktorú mal odporca svojim konaním vo forme „preater legem“ – ako by stál nad zákonom (tzn. že naplnil podstatu

nezákonného zásahu v zmysle práve vyneseného rozsudku krajského súdu), čo je bežnému človeku zrozumiteľné.

Vychádzajúc z obsahu zhora citovanej časti zápisnice ako aj citovaných zákonných ustanovení a zásad Najvyšší súd Slovenskej republiky v danej veci nemohol považovať dôvod, ktorý uviedol odporkyňa vo svojom podaní z 25. mája 2010 ako dôvod pre vylúčenie sudkyne Krajského súdu v Prešove Mgr. M. Ž. z prejednávania a rozhodovania vo veci za taký, ktorý by mohol vyvolať pochybnosti nezaujatosti tejto sudkyne.

Nakoľko podľa § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach a v námietke zaujatosti vznesenej odporkyňou nie sú uvedené nijaké právne relevantné dôvody, pre ktoré by sudkyňa Krajského súdu v Prešove Mgr. M. Ž. mala resp. mohla byť vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 16 ods. 1 veta druhá O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 04. augusta 2010

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová